

VREG

uw gids op de
energiemarkt

Koning Albert II-laan 20 bus 19

1000 BRUSSEL

www.vreg.be

Consultatieverslag van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt

van 28 augustus 2018

over de consultatie CONS-2018-03 met betrekking tot de criteria ter bepaling van regionaal
objectiveerbare verschillen bij elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders

RAPP-2018-09

Inhoudsopgave

1. Consultatie CONS-2018-03.....	4
2. Partijen die een reactie hebben ingediend	5
3. Verwerking van de zienswijzen	6
3.1. Presentatie	6
3.2. Selectie van de zienswijzen	6
3.3. Vertrouwelijkheid van de reacties.....	7
4. Zienswijzen ontvangen door VREG op CONS-2018-03	8
4.1. Aanpak VREG invulling richtsnoer ROV	8
4.1.1. Zienswijze 1.	8
4.1.2. Zienswijze 2.	9
4.1.3. Zienswijze 3.	10
4.1.4. Zienswijze 4.	10
4.1.5. Zienswijze 5.	11
4.1.6. Zienswijze 6.	12
4.1.7. Zienswijze 7.	13
4.1.8. Zienswijze 8.	14
4.1.9. Zienswijze 9.	15
4.1.10. Zienswijze 10.	15
4.2. Criteria voor regionaal objectieveerbare verschillen – criterium 3 – data	16
4.2.1. Zienswijze 11.	16
4.3. Criteria voor regionaal objectieveerbare verschillen – criterium 3 - significant.....	17
4.3.1. Zienswijze 12.	17
4.3.2. Zienswijze 13.	18
4.3.3. Zienswijze 14.	18
4.3.4. Zienswijze 15.	19
4.3.5. Zienswijze 16.	20
4.3.6. Zienswijze 17.	21
4.3.7. Zienswijze 18.	22
4.3.8. Zienswijze 19.	23
4.3.9. Zienswijze 20.	23
4.3.10. Zienswijze 21.	25
4.3.11. Zienswijze 22.	26

4.3.12. Zienswijze 23.	27
5. Aanpassingen na consultatie	28
6. Criteria voor ROV na consultatie CONS-2018-03.....	28
6.1. Criterium 1: De verschillen zijn regionaal.....	28
6.2. Criterium 2: De verschillen zijn niet-beïnvloedbaar	28
6.3. Criterium 3: De verschillen zijn objectiveerbaar	28
6.3.1. Gebaseerd op betrouwbare data die een afspiegeling zijn van de werkelijkheid	28
6.3.2. De verschillen zijn blijvend	28
6.3.3. De verschillen zijn significant	29
6.3.3.1. Endogene kosten - op niveau van de distributienetbeheerder	29
6.3.3.2. Endogene kosten - in een geografische zone binnen een netgebied	29
6.3.3.3. Exogene kosten - op niveau van de distributienetbeheerder.....	30
6.3.3.4. Exogene kosten - in een geografische zone binnen een netgebied.....	31
6.4. Uitgangspunten m.b.t. gebruik ROV in de tariefmethodologie	32

1. Consultatie CONS-2018-03.

Dit document omvat het verslag van de consultatie CONS-2018-03¹ door de VREG, die liep van 7 mei t.e.m. 30 juni 2018, over een voorstel van criteria ter bepaling van regionaal objectieveerbare verschillen in de Vlaamse elektriciteits- en aardgasdistributienetten.

De consultatietekst werd op 7 mei 2018 gepubliceerd op de website van de VREG. De consultatie werd op dezelfde dag door de VREG voorgesteld op zijn beleidsplatform² en op 8 mei 2018 aangekondigd in de VREG-nieuwsbrief voor de energiesector. Het document van de consultatie kan op datum van publicatie van voorliggend rapport nog geraadpleegd worden op de website van de VREG. De VREG vroeg aan belanghebbenden om hun eventuele reacties op de consultatie schriftelijk over te maken.

De VREG publiceert na afloop van de openbare raadpleging een gemotiveerd consultatieverslag. Het consultatieverslag bevat:

- een overzicht van het aantal partijen dat reacties overmaakte, met aanduiding van de naam van de betrokken partijen;
- een overzicht van de gemaakte opmerkingen bij het consultatiedocument, met aanduiding van de naam van de partij(en) die deze opmerking(en) heeft (hebben) gemaakt, voor zover het niet om een opmerking gaat die commercieel gevoelige gegevens of informatie van persoonlijke aard bevat;
- de reactie van de VREG op de gemaakte opmerkingen, waarbij in deze reactie vermeld wordt of de VREG al dan niet of gedeeltelijk akkoord gaat met de opmerking of zienswijze en op welke manier hij hiermee rekening heeft gehouden bij de opmaak van het definitieve document.

---

¹ <http://www.vreg.be/nl/document/cons-2018-03>

² <http://www.vreg.be/nl/overleg-belanghebbenden>

2. Partijen die een reactie hebben ingediend

In onderstaande tabel wordt weergegeven van welke partijen reacties werden ontvangen.

Belanghebbenden die reageerden op CONS-2018-03	
Sector	Boerenbond VZW
	Federation of Belgian Electricity and Gas Companies VZW (FEBEG)
Elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders	Gaselwest, Imewo, Intergem, Iveka, Iverlek en Sibelgas (met een gemeenschappelijke reactie opgesteld door de werkmaatschappijen Eandis en Infrax)
	Imea
	Infrax CVBA in naam van distributienetbeheerders Infrax West, Inter-energa, Iveg en PBE (met dezelfde gemeenschappelijke reactie opgesteld door de werkmaatschappijen Eandis en Infrax)

3. Verwerking van de zienswijzen

3.1. Presentatie

De zienswijzen worden als volgt vermeld:

Nummer van de zienswijze	Het volgnummer van de zienswijze.
Zienswijze	De zienswijze aangebracht door de belanghebbende, bondig samengevat door de VREG.
Belanghebbende(n)	De naam (of namen) van de belanghebbende(n) die de zienswijze heeft (hebben) aangebracht.
Samenvatting van de zienswijze	De VREG geeft een samenvatting van de zienswijze zoals die door de belanghebbende werd aangebracht.
Reactie VREG op de zienswijze	De VREG geeft hier zijn beoordeling van de zienswijze.
Conclusie	De conclusie volgens de VREG.

3.2. Selectie van de zienswijzen

Alle ontvangen reacties op consultatie CONS-2018-03 werden door de VREG bestudeerd en beoordeeld.

Reacties die de voorstellen in de consultatie ondersteunen, worden in het consultatieverslag normaliter niet vermeld.

In het consultatieverslag worden wel de zienswijzen vermeld die concreet betrekking hebben op de consultatietekst en als afwijkend kunnen beoordeeld worden t.o.v. de voorstellen die daarin opgenomen waren.

De VREG ontving ook opmerkingen en suggesties over andere zaken. Indien het nieuwe voorstellen zijn waarover niet publiek werd geconsulteerd, dan kunnen ze niet in dit consultatieverslag behandeld worden aangezien de VREG er niet kan over concluderen.

Distributienetbeheerder Imea verzocht uitdrukkelijk om aansluitingsdichtheid en bevolkingsdichtheid als mogelijke bron van ROV mee te nemen in de volgende analyses. Deze opmerking heeft geen betrekking op de geconsulteerde voorstellen. In het consultatiedocument werd geen standpunt ingenomen over de te analyseren mogelijke bronnen van ROV.

3.3. Vertrouwelijkheid van de reacties

Het Energiedecreet³ stipuleert over de bescherming van vertrouwelijke informatie het volgende voor wat de publicatieverplichtingen van de VREG inzake de tariefmethodologie betreft:

“Met inachtneming van de vertrouwelijkheid van informatie met een persoonlijk karakter of commercieel gevoelige informatie met betrekking tot de distributienetbeheerders, leveranciers of de netgebruikers publiceert de VREG op zijn website de toepasselijke tariefmethodologie, het geheel van de stukken met betrekking tot het overleg met de distributienetbeheerders, het gemotiveerd consultatieverslag, en alle documenten die nuttig worden geacht voor de motivering van de beslissing van de VREG over de tariefmethodologie.”

De VREG heeft de reacties *in concreto* beoordeeld, en geoordeeld dat deze geen informatie bevatten met een persoonlijk karakter of commercieel gevoelige informatie met betrekking tot de distributienetbeheerders, leveranciers of de netgebruikers.

De bepalingen van het Openbaarheidsdecreet (passieve openbaarheid) zijn van toepassing voor wat betreft de toegang tot de documenten die de VREG bezit en die deze laatste niet verplicht is te publiceren op grond van het Energiedecreet (verhoogde actieve openbaarheid). Met andere woorden kunnen die (niet verplicht te publiceren) documenten opgevraagd worden door de burger met respect voor de uitzonderingen zoals voorzien in het Openbaarheidsdecreet⁴.

---

³ Artikel 4.1.31, §4 Energiedecreet.

⁴ Decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur.

4. Zienswijzen ontvangen door VREG op CONS-2018-03

4.1. Aanpak VREG invulling richtsnoer ROV

4.1.1. Zienswijze 1.

Zienswijze	Verbod op afstandsgebonden tarieven voorzien.
Belanghebbende	Boerenbond

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

De belanghebbende stelt dat hoewel de Europese Verordening betreffende de interne markt voor elektriciteit (2016/0379) nog niet werd goedgekeurd, deze Verordening wel in een wetgevende procedure zit. Daarom lijkt het relevant om het verbod op afstandsgebonden tarieven zoals in deze Verordening is opgenomen, ook nu al maximaal als uitgangspunt mee te nemen.

Reactie op de zienswijze

Het voorstel voor een verordening betreffende de interne markt voor elektriciteit (COM(2016) 0861)⁵ is een herschikking van Verordening (EG) nr. 714/2009⁶ met het oog op een flexibele, koolstofarme en innovatieve elektriciteitsmarkt door middel van onvervalste marktsignalen.

De voorstellen voor een herschikking van de verordening betreffende de elektriciteitsmarkt, de verordening tot oprichting van een Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulators en de richtlijn betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit maken deel uit van het bredere pakket initiatieven van de Commissie ("Schone energie voor alle Europeanen"). Het pakket "Schone energie voor alle Europeanen" omvat de belangrijkste Commissievoorstellen voor de totstandbrenging van de energie-unie, als voorzien in het stappenplan voor de energie-unie. Het pakket omvat zowel wetgevingsvoorstellen als niet-wetgevende initiatieven voor de totstandbrenging van een kader waarmee tastbare voordelen voor de burgers, werkgelegenheid, groei en investeringen worden gecreëerd, waarbij een bijdrage wordt geleverd aan alle vijf dimensies van de energie-unie. De belangrijkste prioriteiten met betrekking tot het pakket zijn dus in de eerste plaats energie-efficiëntie, een wereldwijd toonaangevende rol voor de EU op het gebied van hernieuwbare energie en waar voor hun geld voor de energieverbruikers⁷.

De VREG erkent dat het voorstel voor een herschikking van de verordening betreffende de elektriciteitsmarkt een verbod op afstandsgebonden tarieven bevat. De VREG wenst af te wachten tot er meer duidelijkheid is omtrent hoe dergelijke bepaling concreet zal moeten begrepen en toegepast worden. In het consultatiedocument werd ook aangegeven dat de VREG niet concreet rekening kan houden met toekomstige onzekere regelgeving.

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2016:861:FIN>

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:32009R0714>

⁷ <https://www.vlaamsparlement.be/parlementaire-documenten/europese-documenten/3673>

Conclusie

De VREG oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van criteria ter bepaling van regionaal objectieerbare verschillen bij elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.1.2. Zienswijze 2.

Zienswijze	Eventuele impact mogelijk verbod op afstandsgebonden tarieven?
Belanghebbende	FEPEG

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

FEPEG merkt op dat de VREG aangeeft dat het verbod op afstandsgebonden tarieven in het kader van het Clean Energy Package mogelijks een impact kan hebben op de effecten van een ROV. Is er op dit vlak contact geweest met de Europese Commissie om de draagwijdte van dit verbod na te gaan en de eventuele impact op ROV's reeds in te schatten?

Reactie op de zienswijze

De VREG verwijst naar zijn reactie op zienswijze nr. 1 betreffende het mogelijke verbod op afstandsgebonden tarieven.

De VREG erkent dat een ROV die afstandsgebonden zou zijn mogelijks in strijd zou zijn met (toekomstige) EU-regelgeving. De redenering achter dergelijk verbod komt enerzijds uit praktische redenen (niet te lokaliseren vanuit welke injectie de elektriciteit komt), en anderzijds uit bepalingen van marktredenen (markt en competitie niet vernauwen). Er wordt daarbij gesteld dat het niet zou juist zijn om afstandgerelateerde tarieven te hanteren bovenop een algemeen tarief voor toegang tot het nationale net. Eurelectric stelt, n.a.v. deze bepaling in het Clean Energy Package, dit als volgt: "*We agree that transmission and distribution tariffs shall not be distance-related since distance of a consumer from the network is not a cost driver for the operation of the network. The same principle however is not valid for connection charges, since the cost to connect a customer depends on the distance to the network to a great extent: therefore it has to be clarified that only connection charges, in order to be cost-reflective and give locational signals, may well be distance-related.*"

De VREG heeft na afloop van deze consultatie de Vlaamse overheidsadministratie gewezen op het mogelijke verband tussen een verbod op afstandsgebonden tarieven en de ROV's en heeft voorgesteld om bij Europa meer duidelijkheid te vragen over deze bepaling, nl. of dit dan zou betekenen dat de periodieke nettatarieven binnen een netgebied gelijk moeten zijn. Het verzoek werd doorgegeven aan de mensen die België vertegenwoordigen bij de Europese onderhandelingen.

De VREG kan nu nog niet concreet rekening houden met toekomstige regelgeving die nog onzeker is. Door de opname van de informatie m.b.t. het Clean Energy Package binnen de consultatietekst wou de VREG louter voldoende transparantie bieden aan de belanghebbenden in dit dossier.

Conclusie

De VREG oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van criteria ter bepaling van regionaal objectieerbare verschillen bij elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.1.3. Zienswijze 3.

Zienswijze	In Vlaanderen geen natuurlijke ROV-elementen.
Belanghebbende	FEPEG

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

FEPEG merkt op dat in Nederland en Noorwegen voornamelijk natuurlijke elementen (klimatologisch, waterwegen, e.d.m.) doorslaggevend zijn voor het constateren of evalueren van regionaal objectieerbare verschillen. Ze stelt zich de vraag in hoeverre dergelijke elementen eveneens een rol spelen in het sterk verstedelijkte Vlaanderen.

Reactie op de zienswijze

De VREG veronderstelt eveneens dat de potentiële ROV's op basis van natuurlijke elementen in Vlaanderen in aantal beperkt kunnen zijn. In Nederland werden evenwel ook lokale heffingen als objectieerbare regionale verschillen beschouwd. Het was belangrijk om deze zo te erkennen in het kader van de maatstafregulering die er wordt toegepast, opdat de kosten van de distributienetbeheerders onderling vergelijkbaar zouden zijn. Dit toont aan dat het bij ROV's niet altijd over natuurlijke elementen hoeft te gaan.

Conclusie

De VREG oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van criteria ter bepaling van regionaal objectieerbare verschillen bij elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.1.4. Zienswijze 4.

Zienswijze	Productie-installaties niet weerhouden als ROV.
Belanghebbende	FEPEG

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

FEPEG stelt dat Vlaanderen wordt geconfronteerd met grote uitdagingen inzake hernieuwbare energie en ze is dan ook van oordeel dat de aanwezigheid van productie-installaties niet weerhouden moeten worden als een ROV. Om de eventuele impact van productie-installaties op de nettarieven te matigen,

zijn er andere mechanismen beter geschikt, zoals het aanbieden ondersteunende diensten, zoals flexibiliteitsdiensten door de producenten aan de distributienetbeheerders.

Reactie op de zienswijze

De VREG verwijst naar de geconsulteerde criteria voor ROV, waarop in het kader van deze zienswijze dan een bijstelling zou kunnen gevraagd worden. Een mogelijke bron van ROV, nl. de aanwezigheid van productie-installaties, zou volgens FEBEG niet mogen worden getoetst aan die criteria.

Het tarifaire richtsnoer m.b.t. de ROV voorziet geen uitzonderingen. Lokale omstandigheden moeten op een transparante en gelijke wijze onderzocht worden m.b.v. criteria voor ROV, om zo te kunnen vaststellen of ze al dan niet als ROV kunnen erkend worden. Het is niet gerechtvaardigd om bepaalde lokale eigenheden, die in aanmerking zouden kunnen komen voor ROV, vooraf uit te sluiten van de toetsing aan de criteria.

De VREG verduidelijkt dat hij hiermee geen uitspraak doet over het feit of de aanwezigheid van productie-installaties in aanmerking zou kunnen komen als bron van ROV. Dit kan en zal de VREG pas onderzoeken op basis van de criteria na de afronding van de consultatie.

Conclusie

De VREG oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van criteria ter bepaling van regionaal objectieerbare verschillen bij elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.1.5. Zienswijze 5.

Zienswijze	Conflict met richtsnoer over uniforme structuur voor tarieven?
Belanghebbende	FEBEG

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

De belanghebbende verwijst naar het richtsnoer 7 in art. 4.1.32 Energiedecreet aan de VREG m.b.t. het opstellen van de tariefmethodologie: “de verschillende tarieven worden gevormd op basis van een uniforme structuur op het grondgebied dat de distributienetbeheerder beheert”. FEBEG vraagt: Betekent dit dat verdere differentiatie mogelijk wordt of wenselijk wordt geacht tussen distributienetbeheerders of betekent dit net het omgekeerde, namelijk dat men streeft naar uniforme tarieven over de grondgebieden van de netbeheerders heen en minstens binnen het grondgebied van een distributienetbeheerder? Of betekent een uniforme structuur niet noodzakelijk uniforme tarieven?

Reactie op de zienswijze

De VREG moet bij de vaststelling/goedkeuring van de tarieven of de berekeningsmethoden over een discretionaire bevoegdheid en over een beoordelingsmarge moet beschikken. Het opleggen van uniforme tarieven op het grondgebied van de distributienetnetbeheerder zou geen algemene

beleidsrichtlijn zijn, maar wel een concrete en precieze dwingende regel. Deze elementen zijn te beoordelen door de VREG, als gevolg van zijn onafhankelijkheid en exclusieve bevoegdheid inzake tarieven⁸.

Het richtsnoer wordt door de VREG richtlijnconform geïnterpreteerd. Het kan dus niet betekenen dat de concrete waarden van de tarieven overal, binnen een netgebied of over alle distributienetbeheerders heen, gelijk moeten zijn. Ten andere zou een dergelijke uitlegging verhinderen dat een ROV ertoe zou kunnen leiden dat de distributienetbeheerder meerdere tariefbladen hanteert binnen zijn netgebied, en dus op gespannen voet komen te staan met richtsnoer 21 van het Energiedecreet.

De VREG begrijpt het woord 'structuur' in richtsnoer 7 dan ook zoals in de tariefmethodologie 2017-2020 par. 6 'Algemene tariefstructuur', nl. de wijze waarop het tariefblad is opgebouwd, met klantengroepen, tariefcomponenten en tariefdragers. Het geeft aan hoe de kosten van de netbeheerder zullen worden aangerekend binnen zijn netgebied. Deze structuur dient volgens het richtsnoer dus dezelfde te zijn in dat netgebied. Een uniforme structuur betekent m.a.w. niet noodzakelijk uniforme tarieven.

Conclusie

De VREG oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van criteria ter bepaling van regionaal objectieveerbare verschillen bij elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.1.6. Zienswijze 6.

Zienswijze	Kosten-batenanalyse uitvoeren bij ROV.
Belanghebbende	FEBEG

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

FEBEG wijst op de kosten van aanpassing van de facturatiesystemen indien door een ROV meerdere tarieven per distributienetgebied worden toegepast. Het lijkt de belanghebbende in deze optiek vereist om een kosten-batenanalyse uit te voeren om na te gaan of het identificeren van een ROV de kosten van de distributienetbeheerder in dat gebied wel kan dekken.

Reactie op de zienswijze

De mate van dekking van de kosten van de distributienetbeheerder met de ontvangsten uit de inning van zijn distributienettarieven wordt opgelegd in en uitgewerkt via een tariefmethodologie, opgesteld met inachtneming van de richtsnoeren van artikel 4.1.32 van het Energiedecreet.

Het richtsnoer m.b.t. ROV stelt niet dat voorafgaand aan het in rekening brengen van een ROV, een kosten-batenanalyse moet worden uitgevoerd. Het is de VREG ook niet duidelijk hoe de eventuele maatschappelijk baten van het in rekening brengen van ROV's zouden kunnen gekwantificeerd worden.

⁸ Zie in dat verband ook het advies van de VREG van 5 mei 2015 (ADV-2015-05) met betrekking tot het voorontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake energie, zoals principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 3 april 2015, pag. 13.

Het is denkbeeldig dat het resultaat van een kosten-batenanalyse m.b.t. ROV eerder een negatief resultaat zou opleveren, zeker wanneer er meerdere, regionale tariefbladen zouden ontstaan per distributienetbeheerder. Het zou daarom te restrictief zijn voor het onderzoek m.b.t. ROV om dergelijke strenge voorwaarde, van een positief resultaat uit een kosten-batenanalyse, op te nemen in de criteria. Als alternatieve benadering werden door de VREG in de ROV-criteria drempelwaarden voorgesteld m.b.t. de ROV-kosten, teneinde de maatschappelijke kosten te beperken tot die ROV's die werkelijk betekenisvol zijn.

Conclusie

De VREG oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van criteria ter bepaling van regionaal objectieerbare verschillen bij elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.1.7. Zienswijze 7.

Zienswijze	Draagvlak voor tarieven met ROV?
Belanghebbende	FEPEG

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

FEPEG stelt dat er aandacht moet zijn voor het breder draagvlak voor tarieven die verschillen op basis van een ROV. Het draagvlak hiervoor kan om twee redenen bemoeilijkt worden. Enerzijds omwille van de extra complexiteit van de distributietarieven in het bijzonder en de elektriciteitsfactuur in het algemeen. Anderzijds omdat het zeker voor bestaande netgebruikers als onrechtvaardig kan aanvoeld worden omdat de keuze voor een specifieke locatie van de netgebruiker gemaakt werd op een moment dat er nog geen ROV's waren.

Reactie op de zienswijze

De VREG begrijpt de bekommernis van de belanghebbende maar dient de regelgeving na te leven, ten gevolge waarvan hij alvast een onderzoek heeft opgestart over criteria voor ROV. Volgens het tarifaire richtsnoer moet met ROV rekening gehouden worden indien een capaciteitstarief zou worden ingevoerd. Het aspect draagvlak is voor de VREG nu relevant voor wat betreft de aanvaardbaarheid van de criteria voor ROV. Door het hanteren van een drempelwaarde voor de ROV-kosten zal enkel rekening gehouden worden met betekenisvolle ROV's. Dit verhoogt de maatschappelijke aanvaardbaarheid. Bij de verdere toepassing van ROV's, eventueel op niveau van de lokale distributienettarieven, zal de VREG met alle relevante juridische elementen rekening houden, zoals het richtsnoer 4 van het Energiedecreet dat stelt dat de tarieven niet-discriminerend en proportioneel moeten zijn.

Het Energiedecreet voorziet dat de tarieven die van toepassing zijn, niet met terugwerkende kracht kunnen worden aangepast⁹. Ook het algemeen rechtsbeginsel van het principieel verbod van terugwerkende kracht van beslissingen van administratieve overheden verhindert overigens dat een ROV en de eventuele gevolgen voor de distributienettarieven met terugwerkende kracht zouden kunnen

⁹ Art. 4.1.30 §4 Energiedecreet.

worden ingevoerd. Voor wat de toekomst betreft hebben netgebruikers echter geen juridische indicatie gekregen dat hun tarieven of de achterliggende tariefmethodologie ongewijzigd zou blijven. Er is hoogstens sprake van economische stabiliteit. Onrechtvaardigheid of rechtszekerheid lijkt ter zake dan ook geen relevant begrip te zijn dat zou verhinderen dat een ROV tarifaire gevolgen zou kunnen hebben voor bestaande netgebruikers in een bepaald netgebied.

Het onderscheid tussen netgebruikers die reeds woonachtig zijn in een bepaald netgebied op het moment dat een ROV wordt vastgesteld en nieuwe netgebruikers lijkt ten andere niet pertinent te zijn. Gelet op het feit dat de tarieven met inachtneming van richtsnoer 5 van het Energiedecreet een afspiegeling van de werkelijke kosten moeten zijn (d.w.z. de kosten van de distributienetbeheerder globaal gezien moeten 'dekken'), kan het niet in rekening nemen van een vastgestelde ROV voor de tarieven voor bestaande klanten in een netgebied tot gevolg hebben dat de nieuwe klanten desgevallend hogere tarieven (let wel: ook lagere nettarieven in het ROV-gebied behoren minstens vanuit theoretisch standpunt tot de mogelijkheden) zouden moeten betalen ten gevolge van die ROV dan wanneer de ROV ook voor de bestaande klanten tarifaire gevolgen zou meebrengen. In het licht van de non-discriminatie lijkt het niet verantwoordbaar waarom enkel nieuwe klanten een hogere bijdrage zouden moeten betalen. De VREG ziet hier geen bijzondere redenen voor. Een verhuizing wordt niet in enkele dagen beslist en de nieuwe klanten hebben, niet meer of minder dan de bestaande klanten, verwachtingen bij de verdere toepassing van de tariefmethodologie en de tarieven.

Conclusie

De VREG oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van criteria ter bepaling van regionaal objectieerbare verschillen bij elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.1.8. Zienswijze 8.

Zienswijze	ROV niet gebruiken als beleidsinstrument.
Belanghebbende	FEBEG

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

FEBEG benadrukt dat een invoering van ROV's niet als een beleidsmaatregel mag aangewend worden. Tarieven moeten enkel de kosten van de distributienetbeheerder dekken, zij vormen geen beleidsinstrument.

Reactie op de zienswijze

De decreetgever kan richtsnoeren opleggen aan de VREG ingeval deze zich beperken tot algemene beleidsrichtlijnen, zonder dat deze op gespannen voet komen te staan met de autonomie van de VREG bij het vaststellen van de tariefmethodologie en de goedkeuring van de tarieven. Het richtsnoer 21 m.b.t. ROV's dient dan ook als een algemene beleidsrichtlijn uitgelegd te worden.

Het identificeren van ROV's zal echter gebeuren op basis van gepaste en transparante criteria voor ROV die niet zijn opgesteld vanuit beleidskeuzes. De eventuele implementatie van aldus geïdentificeerde ROV's tot op het niveau van de distributienettarieven zal weliswaar gebeuren met inachtneming van de richtsnoeren van het Energiedecreet, waaronder het richtsnoer 4 (én belangrijker, ook de Derde Richtlijnen en de Belgische Grondwet) dat stelt dat tarieven niet-discriminerend (en proportioneel) moeten zijn.

De VREG merkt ten slotte nog op dat de belanghebbende in een andere zienswijze (nr. 4) zelf een eerder beleidsgestuurd ROV-criterium voorstelt.

Conclusie

De VREG oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van criteria ter bepaling van regionaal objectieerbare verschillen bij elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.1.9. Zienswijze 9.

Zienswijze	ROV-oefening ook mogelijk in Vlaanderen?
Belanghebbende	FEPEG

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

FEPEG merkt in het aan de consultatie toegevoegde rapport van consultant DNV GL op dat hij stelt in par. 4.3: "Tenslotte blijkt uit de historiek in Nederland en Noorwegen dat het bestaan van meerdere netwerkbedrijven met afzonderlijke geconsolideerde kosten het onderscheiden van ROV's vergemakkelijkt." FEPEG vraagt in hoeverre dergelijke oefening mogelijk is voor Vlaanderen.

Reactie op de zienswijze

De bemerking slaat volgens de VREG voornamelijk op de aanpak gehanteerd in Scandinavië, waar gewerkt werd met wiskundige modellen en statistische correlaties. Hiervoor is het belangrijk een voldoende aantal bedrijven te hebben waartussen de kosten kunnen vergeleken worden. De door de VREG voorgestelde criteria sluiten eerder aan bij de wijze van ROV-identificatie in Nederland, wat betreft de identificatie op het niveau van de distributienetbeheerder. Het Vlaamse tarifaire richtsnoer m.b.t. ROV legt een nog dieper niveau op, voor ROV's binnen een netgebied. Deze aanpak is volgens de VREG zeker uitvoerbaar.

Conclusie

De VREG oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van criteria ter bepaling van regionaal objectieerbare verschillen bij elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.1.10. Zienswijze 10.

Zienswijze	Timing volgens timing invoering capaciteitsstarief?
Belanghebbende	FEPEG

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

FEPEG vraagt of de VREG bij het onderzoek naar ROV's rekening zal houden met de vooropgestelde timing inzake het capaciteitsstarief.

Reactie op de zienswijze

De VREG verwijst naar de huidige tariefmethodologie 2017-2020. Daarin is er geen timing voorzien inzake het capaciteitsstarief. De VREG zal in samenwerking met zijn consultant het onderzoek naar ROV's verderzetten na de publicatie van dit consultatieverslag, wanneer de criteria voor ROV bepaald zijn. De VREG stelt vast dat de zienswijze inhoudelijk geen aanpassing vraagt van de in de consultatietekst voorgestelde criteria voor ROV.

Conclusie

De VREG oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van criteria ter bepaling van regionaal objectieerbare verschillen bij elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.2. Criteria voor regionaal objectieerbare verschillen – criterium 3 – data

4.2.1. Zienswijze 11.

Zienswijze	Behoren externe studies tot de recente, betrouwbare en geschikte data?
Belanghebbende	FEPEG

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

In het consultatiedocument, onder punt 2.3.1, stelt de VREG dat de bepaling van regionale kosten gebaseerd is op "recente, betrouwbare en geschikte data". FEPEG vraagt of de VREG hieronder ook externe studies verstaat.

Reactie op de zienswijze

De geconsulteerde bepaling stelt: "De bepaling van de regionale kosten is gebaseerd op recente, betrouwbare en geschikte data die een afspiegeling zijn van de werkelijkheid en die efficiënt te identificeren zijn, waaronder minstens data van distributienetbeheerders geleverd door een onafhankelijke auditor."

De VREG zal externe studies bestuderen. Evenwel, een belangrijk criterium voor ROV is het voldaan zijn aan de voorwaarden m.b.t. de kostenpercentages. Deze kosten, beschikbaar voor alle distributienetbeheerders, moeten o.a. betrouwbaar zijn, geverifieerd door een onafhankelijke auditor.

Conclusie

De VREG oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van criteria ter bepaling van regionaal objectieerbare verschillen bij elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.3. Criteria voor regionaal objectieerbare verschillen – criterium 3 - significant

4.3.1. Zienswijze 12.

Zienswijze	5% i.p.v. 2% verschil met sectorgemiddelde ROV-kost.
Belanghebbende	Boerenbond

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

De belanghebbende beschouwt het percentage van 2% wat betreft endogene kosten op niveau van de distributienetbeheerder als nogal laag en stelt voor dat het wordt opgetrokken tot 5%, gelijk aan dat in een geografische zone binnen een netgebied. Hij stelt dat het aldus voldoende zeker is dat de verschillen significant zijn omdat een percentage van 2% (dat waarschijnlijk ook 1,6% kan zijn, maar dan afgerond), immers niet de zekerheid biedt dat een kost werkelijk een significant verschil geeft.

Reactie op de zienswijze

De VREG merkt op dat niet werd voorgesteld om cijfers af te ronden. De geconsulteerde formules stellen ook dat het verschil werkelijk groter moet zijn dan de grenswaarde van 2%, niet groter dan of gelijk aan, om als een ROV te kunnen erkend worden.

Uiteraard zal een grotere drempel ervoor zorgen dat toevallige effecten moeilijker als ROV zouden erkend worden. De hogere grens zou ook de administratieve impact kunnen verminderen. De VREG heeft echter de grens van 2% genomen als drempelwaarde, zoals verantwoord in het consultatiedocument. De VREG betwijfelt of de waarde van 2% al niet een voldoende hoge waarde is. Dergelijke verschillen moeten toch al voldoende betekenisvol zijn. De zienswijze brengt volgens de VREG geen nieuwe informatie of argumentatie aan om het voorgestelde percentage op te trekken.

Conclusie

De VREG oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van criteria ter bepaling van regionaal objectieerbare verschillen bij elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.3.2. Zienswijze 13.

Zienswijze	Significantiepercentages voldoende hoog leggen.
Belanghebbende	FEPEG

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

FEPEG stelt dat de invoering van ROV's de operationele kost van de leveranciers aanzienlijk zal verhogen. Ze zullen hun facturatiesysteem ingrijpend moeten aanpassen om in correcte facturatie te voorzien indien eenzelfde netbeheerder verschillende zones gaat definiëren op tariefniveau. FEPEG stelt dan ook voor om de significantiepercentages (consultatietekst p.8) voldoende hoog te leggen.

Reactie op de zienswijze

De belanghebbende verwijst in haar zienswijze naar de percentages van 2 en 5% die werden voorgesteld als minimale afwijking voor het gewicht van de kosten m.b.t. het regionaal verschil in resp. een distributienetgebied en een kleinere regio enerzijds en het globale gewicht over Vlaanderen anderzijds, als significantiecriteria voor erkenning als ROV. De zienswijze vraagt om de percentages voldoende hoog te leggen, verwijzend naar de kosten voor de aanpassing van de facturatiesystemen. De VREG oordeelt dat de zienswijze dan vooral betrekking heeft op de mogelijke situatie met meerdere tariefbladen per distributienetbeheerder. Door de verhoging van dat significantiepercentage tot 5% en de koppeling aan de voorwaarde dat het verschil ook duidelijk is tussen distributienetbeheerders (>2%), heeft de VREG reeds een drempel ingebouwd die alleen de betekenisvolle regionale verschillen in rekening zal brengen. De argumentatie in de zienswijze voor het verder optrekken van die percentages is niet geheel overtuigend. De belanghebbende lijkt eerder verschillende tariefzones te willen vermijden om de kosten voor aanpassing van de facturatiesystemen te vermijden. De VREG erkent dat bij ROV's mogelijk meerdere tarieven per distributienetbeheerder kunnen gelden, met bijkomende kosten voor de betrokken marktpartijen, maar hij kan de percentages niet verhogen vanuit een vooringenomen houding dat hij die situaties en ROV's in het algemeen zou willen vermijden. Die houding zou ingaan tegen het tarifaire richtsnoer 21 en het recht van de decreetgever miskennen om algemene beleidsrichtlijnen aan de VREG op te leggen, die de energieregulator in acht moet nemen bij de opmaak en de wijziging van de tariefmethodologie.

Conclusie

De VREG oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van criteria ter bepaling van regionaal objectieerbare verschillen bij elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.3.3. Zienswijze 14.

Zienswijze	In totaliteit of afzonderlijke percentages?
Belanghebbende	FEPEG

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

M.b.t. p. 9 consultatiedocument bovenaan “criterium voor significantie” wordt de vraag gesteld of men kijkt naar de totaliteit of naar de afzonderlijke percentages?

Reactie op de zienswijze

De VREG verwijst naar de bepalingen verderop in het consultatiedocument. Een afwijking bij één distributienetbeheerder die voldoet aan de voorwaarde (m.a.w. uitkomst formule groter dan 2%), is voldoende om het lokale kenmerk als een mogelijke ROV te kunnen erkennen, althans wat betreft het voldaan zijn aan de voorwaarde van significantie op het niveau van de distributienetbeheerders.

De VREG herhaalt de bepalingen in het consultatiedocument dat voor de voorwaarde m.b.t. de geografische zone binnen een netgebied aan de beide significantievoorwaarden moet voldaan zijn voor minstens één distributienetbeheerder, m.a.w. voor die distributienetbeheerder is er voldaan aan de significantievoorwaarde op het niveau van de distributienetbeheerders en binnen zijn netgebied is voldaan aan de significantievoorwaarde op het niveau van de geografische zone binnen hetzelfde netgebied.

Conclusie

De VREG oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van criteria ter bepaling van regionaal objectieerbare verschillen bij elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.3.4. Zienswijze 15.

Zienswijze	Welke benchmarking voor sectorgemiddelde?
Belanghebbende	FEPEG

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

M.b.t. p. 9 consultatiedocument wordt gevraagd welke benchmarking men zal hanteren m.b.t. de bepaling van het sectorgemiddelde?

Reactie op de zienswijze

De VREG verduidelijkt dat op p. 9 van het consultatiedocument CONS-2018-03 met ‘sectorgemiddelde’ de waarde wordt bedoeld die het resultaat is van de volgende breuk, wat verderop in de tekst vermeld:

$$\frac{\sum_{ALLE\ DNBS} kost_{ROV,DNB}}{\sum_{ALLE\ DNBS} budget_{ENDO,DNB}}$$

Met hierin:

$kost_{ROV,DNB}$ de werkelijke endogene kost van de distributienetbeheerder m.b.t. dat ROV in het beschouwde jaar

$budget_{ENDO,DNB}$ het budget van de distributienetbeheerder voor endogene kosten volgens zijn tariefvoorstel voor dat jaar.

Conclusie

De VREG oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van criteria ter bepaling van regionaal objectieerbare verschillen bij elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.3.5. Zienswijze 16.

Zienswijze	Alleen ROV m.b.t. lokaal verschil o.b.v. endogene kosten.
Belanghebbenden	Gaselwest, Imewo, Infrac West, Inter-energa, Intergem, Iveg, Iveka, Iverlek, PBE en Sibelgas

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

De belanghebbenden menen dat, in de huidige tariefmethodologie, ROV's enkel zinvol zouden kunnen zijn voor wat betreft de endogene kosten in een geografische zone binnen een netgebied. De formules in de paragrafen 2.3.3.1., 2.3.3.3 en 2.3.3.4. van de consultatietekst zouden ze weggelaten.

In de tariefmethodologie zijn de kosten van eventuele ROV's op het niveau van de distributienetbeheerders reeds verrekend in het toegelaten inkomen en de daaruit volgende tarieven. Voor exogene kosten heeft een ROV op het niveau netbeheerder geen impact, aangezien er een pass through regeling is. Voor de exogene kosten van de groenestroomcertificaten zou een ROV niet verenigbaar zijn met het solidariseringsprincipe (art. 7.1.6 van het Energiedecreet). De opkoopkost van de certificaten is duidelijk regionaal verschillend. Het solidariseringsmechanisme zorgt er net voor dat de verschillen in kosten evenwichtig verdeeld worden over alle Vlaamse afnemers.

Reactie op de zienswijze

Het tarifair richtsnoer 21 in het Energiedecreet stelt louter: "Bij de invoering van een capaciteitstarief houden de tarieven rekening met regionaal objectieerbare verschillen". Er is alvast geen beperking tot ROV's met endogene kosten, m.a.w. geen uitsluiting van ROV's met exogene kosten.

De VREG erkent dat de kosten van eventuele ROV's (exogeen en endogeen) vandaag al op het niveau van de distributienetbeheerders volgens een bepaald mechanisme worden verwerkt en opgenomen in het toegelaten inkomen uit de tarieven.

Omdat nu niet geweten is wat of waar de ROV's zijn, worden al de endogene kosten als gemeenschappelijk en vergelijkbaar verondersteld. De verfijning door het in rekening nemen van ROV's zou er echter kunnen toe leiden dat die bepaalde endogene ROV-kosten op een andere wijze moeten

behandeld worden, omdat ze voor een blijvende, significante verstoring zouden kunnen zorgen van de kosten bij minstens één distributienetbeheerder. De Nederlandse regulator ACM heeft in zijn tariefregulering voor de kosten van de regionale verschillen bijvoorbeeld een speciale aanpak voorzien binnen zijn maatstafregulering. De VREG meent dan ook dat het bij voorbaat volledig uitsluiten van het ROV's op het niveau van een distributienetbeheerder, zoals in deze zienswijze wordt voorgesteld, mogelijk als discriminatoir zou kunnen beschouwd worden, omdat theoretisch er een distributienetbeheerder zou kunnen zijn die met een ROV wordt geconfronteerd en die daardoor mogelijk nadelig zou kunnen behandeld worden binnen de tariefmethodologie.

Wat betreft de ROV's met exogene kosten op het niveau van de distributienetbeheerder, zou de erkenning van de kosten als volgend uit een ROV inderdaad geen concreet verschil maken op tarifair gebied. De VREG wenst wel de toets (formule in par. 2.3.3.3 van het consultatiedocument) te behouden als één van de voorwaarden om een lokale ROV m.b.t. exogene kosten (geografische zone binnen een netgebied, par. 2.3.3.4 van het consultatiedocument) te kunnen erkennen. Theoretisch kan het zijn dat er ergens lokaal in een netgebied een omstandigheid is waardoor er opvallend meer of minder exogene kosten worden gemaakt, waaruit dan een erkenning als ROV kan volgen. De VREG wenst bij de opmaak van de criteria en het begin van het onderzoek naar ROV's alvast geen mogelijke, evenwel misschien finaal louter theoretische, ROV-scenario's uit te sluiten.

Conclusie

De VREG oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van criteria ter bepaling van regionaal objectieerbare verschillen bij elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.3.6. Zienswijze 17.

Zienswijze	De significantiepercentages missen onderbouw en zijn statistisch niet correct.
Belanghebbenden	Gaselwest, Imewo, Infrac West, Inter-energa, Intergem, Iveg, Iveka, Iverlek, PBE en Sibelgas

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

De belanghebbenden merken op dat de in de consultatie gehanteerde term 'significant' ook een statistische betekenis heeft, nl. statistisch niet aan toeval toe te schrijven en dus betekenisvol. Het ROV-criterium voor significantie komt echter niet overeen met de gangbare methodes in de statistiek. Het is niet statistisch correct te stellen dat een verschil groter dan een bepaald percentage er op wijst dat dat verschil significant is. Omdat het volgens de belanghebbenden niet mogelijk is om in het ROV-onderzoek de statistische significantie op een zinvolle manier te toetsen, weerhoudt men beter het criterium 'relevant', in de zin van vanaf welke grens of op basis van welk thema we iets meenemen in de conclusie.

Reactie op de zienswijze

De VREG erkent dat ‘significantie’ een term is die ook gebruikt wordt in de statistiek. Dat betekent niet dat het woord significant alleen kan gebruikt worden in het kader van een statistisch onderzoek. Volgens de van Dale¹⁰ betekent ‘significant’: veelbetekenend of verantwoorde conclusies toelatend. De VREG hanteert de term ‘significant’ in de meer alledaagse betekenis van ‘betekenisvol’ of ‘belangrijk’. De Nederlandse regulator gebruikt het woord i.h.k.v. de regionale verschillen in de betekenis van ‘substantieel’¹¹. De VREG ziet geen noodzaak tot het vervangen van het woord ‘significant’ door ‘relevant’ omdat er semantisch geen verschil is.

Conclusie

De VREG oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van criteria ter bepaling van regionaal objectieerbare verschillen bij elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.3.7. Zienswijze 18.

Zienswijze	Voor exogene kosten is 2% significantiepercentage te laag.
Belanghebbenden	Gaselwest, Imewo, Infrac West, Inter-energa, Intergem, Iveg, Iveka, Iverlek, PBE en Sibelgas

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

De belanghebbenden oordelen op basis van een eerste inschatting dat de significantiepercentages eerder laag zijn. Eandis en Infrac hebben voor de exogene kosten op niveau van de distributienetbeheerder een eerste simulatie gemaakt. Ze stellen daarbij vast dat er voor elke component van de exogene kosten van de verschillende distributienetbeheerders sprake is van significante verschillen (GSC, REG-premies, Transmissienetvergoeding). Het kan volgens de belanghebbenden niet de bedoeling zijn dat elke kostencomponent een speciale ROV behandeling moet krijgen.

Reactie op de zienswijze

De VREG neemt kennis van de voorlopige berekeningen van de distributienetbeheerders. Het kan en mag echter niet de bedoeling kan zijn om de vernoemde ROV-grenswaarde tot op een abnormaal niveau te verhogen of te verlagen in functie van de houding die men heeft t.o.v. ROV's. Bovendien zijn er nog andere criteria, waaraan zal moeten voldaan worden om een lokale eigenschap als ROV te kunnen erkennen. Dat sommige kostengroepen aan het 2% criterium zouden voldoen, wil niet zeggen dat het over ROV gaat. Men moet starten bij blijvende, niet-beïnvloedbare factoren of omstandigheden die een ROV kunnen uitmaken en deze vervolgens toetsten aan de criteria.

Conclusie

¹⁰ Dertiende uitgave, 1999.

¹¹ Autoriteit Consument en Markt, Methodebesluit Regionale Netbeheerders Elektriciteit 2017 – 2021, ACM/DE/2016/205072, p. 68, §8.3.3, alinea 244, “Significantie: is een mogelijke ORV substantieel?”.

De VREG oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van criteria ter bepaling van regionaal objectieerbare verschillen bij elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.3.8. Zienswijze 19.

Zienswijze	Aan lage 2% grens zal te snel voldaan zijn voor endogene kosten.
Belanghebbenden	Gaselwest, Imewo, Infrac West, Inter-energa, Intergem, Iveg, Iveka, Iverlek, PBE en Sibelgas

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

De belanghebbenden stellen dat het onduidelijk is hoe endogene kosten m.b.t. een regionaal verschil zullen afgebakend worden. M.b.t. mogelijke regionaal verschillen ten gevolge van de aansluitdichtheid deden ze de volgende vaststellingen: Het resultaat zal sterk afhankelijk zijn van welke kosten worden meegenomen en het criterium van 2% zal snel voor een significant verschil zorgen. Gelet op deze vaststellingen dienen hun inziens de verschillen statistisch significant te zijn, om als ROV beschouwd te kunnen worden. Het percentage is dus eerder laag om als significant of relevant te kunnen worden aanzien.

Reactie op de zienswijze

De VREG merkt op dat de Nederlandse toezichthouder een nog lagere drempelwaarde van 1% hanteert in zijn methodebesluit. Net als in zienswijze nr. 18, dient men ook hier te begrijpen dat het niet de bedoeling kan zijn om de vernoemde ROV-grenswaarde tot op een abnormaal niveau te verhogen of te verlagen in functie van de houding die men heeft t.o.v. ROV's.

Wat betreft de afbakening van de endogene kosten, verwijst de VREG naar de geconsulteerde bepalingen (consultatietekst par. 2.3.1.), m.a.w. de data van distributienetbeheerders moeten geverifieerd zijn door een onafhankelijke auditor. De VREG verwijst ook naar zijn reactie op zienswijze nr. 20).

Conclusie

De VREG oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van criteria ter bepaling van regionaal objectieerbare verschillen bij elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.3.9. Zienswijze 20.

Zienswijze	Minimale complexiteit bij toewijzen kosten aan geografische regio.
Belanghebbenden	Gaselwest, Imewo, Infrac West, Inter-energa, Intergem, Iveg, Iveka, Iverlek, PBE en Sibelgas

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbenden

De belanghebbenden merken op dat als de VREG in een geografische zone binnen een distributienetgebied regionale verschillen wil opvolgen en verwerken in het toegelaten inkomen of in de tarieven, dan alle parameters ook op dat niveau van detail opgevolgd moeten worden. Het is nog onduidelijk hoe de geografische regio's binnen een netgebied zullen afgebakend worden. Hoe kleiner het gebied wordt, hoe lager het kostenniveau, hoe moeilijker om de gemeenschappelijke infrastructuur toe te wijzen. Er zullen verdeelsleutels nodig zijn, die mogelijks deels op veronderstellingen gedefinieerd zullen moeten worden. De graad van opvolging en attestering zal veel complexer worden, administratieve inefficiëntie met zich meebrengen en dus kosten die mogelijks met opwegen ten opzichte van de maatschappelijke baat. Deze netbeheerders pleiten voor een minimale complexiteit.

Reactie op de zienswijze

De VREG erkent dat de (theoretische) mogelijkheid bestaat dat er een ROV zou kunnen zijn in een kleinere geografische regio binnen een netgebied van een distributienetbeheerder en dat dit, althans tarifair, een verhoogde administratieve en operationele complexiteit met zich zou kunnen meebrengen. Het is een gevolg van de geografische toepasbaarheid van het richtsnoer in het Energiedecreet. Er is daarin geen beperking voorzien tot alleen verschillen op het niveau van distributienetbeheerders. Het kan ook gaan over verschillen tussen zones binnen eenzelfde netgebied. De afbakening van die zones zijn dan uiteraard in functie van wat het verschil uitmaakt, wat daar de ROV-omstandigheden zijn. Dit zal verder onderzocht worden zodra de criteria vastliggen, daarbij ook voor ogen houdend dat een voorgesteld criterium is dat de bepaling van de regionale ROV-kosten gebaseerd moet zijn op recente, betrouwbare en geschikte data die een afspiegeling zijn van de werkelijkheid en die efficiënt te identificeren zijn, waaronder minstens data van distributienetbeheerders geverifieerd door een onafhankelijke auditor.

In hun zienswijze gaan de belanghebbenden uit van het gebruik van verdeelsleutels voor het toewijzen van kosten, die werden gemaakt door de distributienetbeheerder op het niveau van het ganze netgebied, aan regio's binnen dat netgebied. De VREG verduidelijkt dat verdeelsleutels worden gekozen omdat de lokale toewijzing van kosten niet vooraf vastligt¹². Zo zijn er verschillen in de tariefmethodologie 2017-2020 tussen de verdeelsleutels gekozen voor de splitsing van distributienetbeheerders over de gewestgrenzen (bijlage 3 bij de tariefmethodologie) en deze die werden gekozen voor de splitsing van distributienetbeheerders binnen Vlaanderen (bijlage 3b bij de tariefmethodologie). Als het bestaan van een ROV zou afhangen van de juiste keuze van verdeelsleutels, dan kan er volgens de VREG geen sprake zijn van een blijvend, niet-beïnvloedbaar, objectieverbaar verschil. Er zijn geen betrouwbare en geschikte data, bij gebrek aan rechtstreeks oorzakelijk verband tussen de lokale factor of omstandigheid en de, via verdeelsleutels, eraan toegewezen kosten.

Conclusie

---

¹² De tariefmethodologie 2017-2020 definieert verdeelsleutel als volgt: Elke sleutel gebruikt voor de toewijzing van kosten aan prestaties wanneer er geen rechtstreeks oorzakelijk verband bestaat en/of gemeten kan worden tussen de kosten en de prestaties.

De VREG oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van criteria ter bepaling van regionaal objectieerbare verschillen bij elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.3.10. Zienswijze 21.

Zienswijze	Starten met het Nederlandse significantiepercentage van 1%.
Belanghebbende	Imea

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Distributienetbeheerder Imea pleit voor een voorlopig lage significantienorm van 1%, zoals toegepast voor objectieerbare regionale verschillen in de Nederlandse tariefmethodologie. De 1 %-norm maakt reeds een decennium lang deel uit van de Nederlandse regulering en kan bijgevolg als adequaat vertrekpunt worden beschouwd. Het is volgens Imea ook wenselijk om het onderzoek zoals voorzien in fase 3 op zoveel mogelijk ROV-bronnen te betrekken en dus geen bronnen a priori uit te sluiten. Op basis van de bevindingen uit de data-analyse kan later alsnog een gepast cut-off niveau bepaald en gemotiveerd worden. De belanghebbende merkt op dat lokaal aanwezige verschillen op niveau van het netgebied, beïnvloed door fusies van de distributienetbeheerders, uitgevlakt worden.

Reactie op de zienswijze

De VREG erkent dat de Nederlandse toezichthouder een percentage van 1% hanteert maar stelt vast dat dit werd gedaan vanuit het oogpunt van het instellen van een drempelwaarde. Het is niet dat men beredeneerd heeft aangetoond dat dit het beste percentage is. Daarom is dit ook geen reden om de 2% zoals de VREG voorstelt te diskwalificeren. Hier komt bij dat een hoger percentage ertoe leidt dat effecten van managementkeuzes of toeval op kosten minder snel een aanpassing van de reguleringmethodiek tot gevolg hebben – wat deze robuuster maakt - en een lagere administratieve last tot gevolg hebben.

Volgens andere belanghebbenden ligt de 2%-waarde te laag (zienswijzen nrs. 12, 13, 18 en 19).

Het percentage van 2% sluit geen mogelijke ROV-bronnen uit van het onderzoek zoals voorzien in fase 3. De bronnen van ROV blijven onderzocht en worden getoetst aan de criteria. Het a priori testen van kosten op het significantie criterium is eigenlijk niet zinvol, omdat kosten op zich geen lokale factor of omstandigheid uitmaken.

De VREG kan niet instemmen met het voorstel om een significantiepercentage eventueel bij te stellen na de bevindingen uit de data-analyse. Dit houdt immers in dat men het percentage later nog aanpast naargelang de vaststellingen, naargelang men ROV's in het algemeen of bepaalde ROV's specifiek wenst of niet. Het is geen objectieve, stabiele en transparante werkwijze. Het voegt net een subjectief element toe aan de bepaling van objectieerbare verschillen.

Conclusie

De VREG oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van criteria ter bepaling van regionaal objectieerbare verschillen bij elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.3.11. Zienswijze 22.

Zienswijze	Lokaal ROV toelaten zonder ROV te zijn op niveau distributienetbeheerders.
Belanghebbende	Imea

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Imea meldt dat voor de verschillen in een geografische zone binnen het netgebied van een distributienetbeheerder, een cumulatief significantiecriterium wordt voorgesteld (5%- en 2%-voorwaarde). Dat lijkt hem niet noodzakelijk, noch aan te bevelen. Het is een mogelijke realiteit dat er pertinente kostenverschillen bestaan tussen de regio's in een netgebied en dat die verschillen zich niet doorvertalen naar een verschil tussen de netgebieden onderling (uitvlakking). Om als lokale ROV te worden aangenomen lijkt het de belanghebbende niet vereist dat deze ROV ook moet voldoen aan de significantievoorwaarde voor de netgebieden zelf.

Reactie op de zienswijze

De geconsolideerde ROV-kosten op het niveau van de distributienetbeheerder zijn het best te vergelijken, zoals reeds in het consultatiedocument verduidelijkt. De VREG beschouwt de bepaling in het richtsnoer als een verdere verdieping, nl. er kan ook een impact zijn op de distributienettarieven binnen het netgebied van één distributienetbeheerder.

In de consultatietekst is inderdaad voorzien dat, om als lokale ROV te kunnen erkend worden, minstens aan de 2%-voorwaarde op het niveau van de netgebieden moet voldaan zijn én aan het 5%-criterium op het lagere niveau van de geografische zones. De VREG wenst de twee voorwaarden niet te ontkoppelen, o.a. om redenen van maatschappelijke stabiliteit en relevantie. Het zou overdreven en te administratief belastend zijn om bij iedere distributienetbeheerder zijn tarieven op te delen volgens al de mogelijke bijzondere lokale ROV-eigenschappen in zijn netgebied, wanneer die kleine lokale situaties op het niveau van verschillen tussen distributienetbeheerders, voor Vlaanderen, niet betekenisvol zijn. Dergelijke situaties zouden een onredelijk grote administratieve impact en dito maatschappelijke kost hebben. De VREG wil ook vermijden dat een omstandigheid als ROV wordt erkend bij de ene distributienetbeheerder maar niet bij de andere. Bovendien, in de berekening van hun toegelaten inkomsten uit nettarieven zouden de kosten m.b.t. de ROV-omstandigheid dan bijzonder behandeld worden bij die ene distributienetbeheerder maar niet bij de andere, wat niet logisch is. In het geconsulteerde voorstel moet een ROV daarom eerst erkend worden voor Vlaanderen, waarbij dan bepaald wordt hoe met de ROV rekening wordt gehouden in de vaststelling van de toegelaten inkomsten van de distributienetbeheerders uit de distributienettarieven (nl. de ROV-kosten versus de gemeenschappelijke, vergelijkbare kosten), en wordt vervolgens nagegaan of het ROV lokaal tot opgedeelde tariefzones leidt.

Conclusie

De VREG oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van criteria ter bepaling van regionaal objectieerbare verschillen bij elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

4.3.12. Zienswijze 23.

Zienswijze	Lokale 5%-afwijking alleen t.o.v. hetzelfde netgebied, niet t.o.v. Vlaanderen.
Belanghebbende	Imea

Samenvatting van de zienswijze van de belanghebbende

Imea stelt dat de kosten in de onderzochte geografische zone moeten afgezet worden tegen het gemiddelde van alle zones van dat netgebied en niet tegen het sectorgemiddelde in Vlaanderen. Zo niet zal de kostenreflectiviteit op allocatieniveau slechts suboptimaal verhoogd kunnen worden.

Reactie op de zienswijze

Het in de zienswijze vermelde ‘gemiddelde van alle zones van dat netgebied’ komt volgens de VREG neer op het gemiddelde over het netgebied. In de consultatie wordt (m.b.t. de 5%-drempelwaarde) vergeleken met het gemiddelde over alle netgebieden (sectorgemiddelde in Vlaanderen). De VREG verwacht dat het verschil met het sectorgemiddelde meestal hoger zal liggen dan met het gemiddelde in het netgebied waar de ROV sterk optreedt, zodat sneller aan de voorwaarde voor lokale ROV zou voldaan kunnen zijn. De zienswijze lijkt dan de barrière voor erkenning van een ROV te verhogen. Dit lijkt in te gaan tegen de andere zienswijzen van de belanghebbende (bv. zienswijze nr. 21).

De VREG verwijst eveneens naar zienswijze nr. 22 en zijn reactie daarop, waarvan dit voorstel als een verdere verfijning kan beschouwd worden. Het gaat in tegen het verlangen van de VREG om alleen met ROV's rekening te houden die werkelijk voldoende maatschappelijk betekenisvol zijn, met een gerechtvaardigde administratieve impact en zelfde maatschappelijke kostprijs.

Conclusie

De VREG oordeelt dat het geconsulteerde voorstel van criteria ter bepaling van regionaal objectieerbare verschillen bij elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders niet aan de zienswijze moet aangepast worden.

5. Aanpassingen na consultatie

De VREG ontving geen zienswijzen op het consultatiedocument CONS-2018-03 van 4 mei 2018 met betrekking tot de criteria ter bepaling van regionaal objectiveerbare verschillen bij elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders, die hem ertoe deden besluiten om de geconsulteerde voorstellen aan te passen.

6. Criteria voor ROV na consultatie CONS-2018-03

Voor transparantiedoelinden worden de ROV-criteria hieronder opnieuw vermeld (ongewijzigd t.o.v. het consultatiedocument CONS-2018-03), zoals ze in het vervolg van het ROV-onderzoek door de VREG zullen toegepast worden:

6.1. Criterium 1: De verschillen zijn regionaal

Dit evidente criterium houdt in dat een ROV een verschil tussen twee of meer geografische zones in Vlaanderen omvat.

6.2. Criterium 2: De verschillen zijn niet-beïnvloedbaar

De factor dan wel de omstandigheid die een ROV uitmaakt, kan niet beïnvloed worden door de distributienetbeheerder.

6.3. Criterium 3: De verschillen zijn objectiveerbaar

6.3.1. Gebaseerd op betrouwbare data die een afspiegeling zijn van de werkelijkheid

De invloed van een ROV moet kunnen uitgedrukt worden in de kosten¹³ in Euro die het ROV voor een distributienetbeheerder veroorzaakt.

De bepaling van de regionale kosten is gebaseerd op recente, betrouwbare en geschikte data die een afspiegeling zijn van de werkelijkheid en die efficiënt te identificeren zijn, waaronder minstens data van distributienetbeheerders geverifieerd door een onafhankelijke auditor¹⁴.

6.3.2. De verschillen zijn blijvend

Blijvend wil zeggen dat het ROV voor de getroffen distributienetbeheerder structureel is, m.a.w. naar het inzicht van de VREG normaal gezien duurzaam of houdbaar in de tijd.

---

¹³ In de context van ROV's kan 'kosten' in de tekst ook begrepen worden als negatieve kosten of 'kostenverminderingen'.

¹⁴ Globale budgetten uit goedgekeurde tariefvoorstellen moeten niet geattesteerd worden (zie verder par. 2.3.3).

Als we voor de identificatie van ROV data uit het verleden gebruiken, beperken we ons onderzoek uit praktische overwegingen tot de beschikbare data van de recentste 4 jaar.

6.3.3. De verschillen zijn significant

6.3.3.1. Endogene kosten - op niveau van de distributienetbeheerder

Het criterium voor significantie op het niveau van de distributienetbeheerder wanneer een ROV endogene kosten betreft, is als volgt:

De endogene kosten van een distributienetbeheerder m.b.t. een ROV, als onderdeel van zijn toegelaten budget voor endogene kosten, wijken minstens 2% af van het sectorgemiddelde percentage kosten voor dat ROV in Vlaanderen.

Deze voorwaarde moet voor minstens één distributienetbeheerder voldaan zijn gedurende vier recente opeenvolgende jaren, teneinde het blijvend karakter van het ROV te kunnen bevestigen.

In formulevorm uitgedrukt:

$$\left| \frac{kost_{ROV,DNB}}{budget_{ENDO,DNB}} - \frac{\sum_{ALLE\ DNBS} kost_{ROV,DNB}}{\sum_{ALLE\ DNBS} budget_{ENDO,DNB}} \right| > 2\%$$

Met hierin:

$kost_{ROV,DNB}$ de werkelijke endogene kost van de distributienetbeheerder m.b.t. dat ROV in het beschouwde jaar

$budget_{ENDO,DNB}$ het budget van de distributienetbeheerder voor endogene kosten volgens zijn tariefvoorstel voor dat jaar.

6.3.3.2. Endogene kosten - in een geografische zone binnen een netgebied

Het criterium voor significantie op een lokaal niveau binnen het netgebied van een distributienetbeheerder wanneer een ROV endogene kosten betreft, is als volgt:

- voor een bepaalde distributienetbeheerder is voldaan aan de significantievoorwaarde op het niveau van de distributienetbeheerders (par. 6.3.3.1) en
- voor een bepaalde regio binnen zijn netgebied wijken de betreffende endogene ROV-kosten, als onderdeel van het toegelaten budget voor endogene kosten voor die regio, minstens 5 % af van het sectorgemiddelde percentage kosten voor dat ROV in Vlaanderen.

De beide voorwaarden moeten voor een bepaalde distributienetbeheerder tegelijk zijn voldaan gedurende minstens vier opeenvolgende recente jaren.

In formulevorm uitgedrukt is de tweede voorwaarde:

$$\left| \frac{kost_{ROV, regio} - \frac{\sum_{ALLE\ DNBS} kost_{ROV, DNB}}{\sum_{ALLE\ DNBS} budget_{ENDO, DNB}}}{budget_{ENDO, regio}} \right| > 5\%$$

Met hierin:

$kost_{ROV, regio}$	de werkelijke endogene kost van de distributienetbeheerder m.b.t. dat ROV in een geografische zone binnen zijn netgebied in het beschouwde jaar
$budget_{ENDO, regio}$	het budget van de distributienetbeheerder voor endogene kosten volgens zijn tariefvoorstel voor dat jaar bedoeld voor die geografische zone ¹⁵
$kost_{ROV, DNB}$	de werkelijke endogene kost van de distributienetbeheerder m.b.t. dat ROV in het beschouwde jaar
$budget_{ENDO, DNB}$	het budget van de distributienetbeheerder voor endogene kosten volgens zijn tariefvoorstel voor dat jaar.

6.3.3.3. Exogene kosten - op niveau van de distributienetbeheerder

Het criterium voor significantie op het niveau van de distributienetbeheerder, wanneer een ROV exogene kosten betreft is als volgt:

De exogene kosten van een distributienetbeheerder m.b.t. een ROV, als onderdeel toegevoegd aan zijn toegelaten budget voor endogene kosten, wijken minstens 2% af van het sectorgemiddelde percentage kosten voor dat ROV in Vlaanderen.

Deze voorwaarde moet voor een bepaalde distributienetbeheerder voldaan zijn gedurende minstens vier opeenvolgende jaren.

In formulevorm uitgedrukt:

¹⁵ Toewijzing aan de zone in overeenstemming met de regels hieromtrent in de tariefmethodologie (bijlage 3 in tariefmethodologie 2017-2020).

$$\left| \frac{kost_{ROV,DNB}}{budget_{ENDO,DNB} + kost_{ROV,DNB}} - \frac{\sum_{ALLE DNBS} kost_{ROV,DNB}}{\sum_{ALLE DNBS} (budget_{ENDO,DNB} + kost_{ROV,DNB})} \right| > 2\%$$

Met hierin:

$kost_{ROV,DNB}$ de werkelijke exogene kost van de distributienetbeheerder m.b.t. dat ROV in het beschouwde jaar

$budget_{ENDO,DNB}$ het budget van de distributienetbeheerder voor endogene kosten volgens zijn tariefvoorstel voor dat jaar.

6.3.3.4. Exogene kosten - in een geografische zone binnen een netgebied

Het criterium voor significantie op een lokaal niveau binnen het netgebied van een distributienetbeheerder wanneer een ROV exogene kosten betreft, is als volgt:

- voor een bepaalde distributienetbeheerder is voldaan aan de significantievoorwaarde op het niveau van de distributienetbeheerders (par. 6.3.3.3) en
- voor een bepaalde regio binnen zijn netgebied wijken de betreffende exogene ROV-kosten, als onderdeel toegevoegd aan het toegelaten budget voor endogene kosten voor die regio, minstens 5 % af van het sectorgemiddelde percentage kosten voor dat ROV in Vlaanderen.

De beiden voorwaarden moeten voor een bepaalde distributienetbeheerder tegelijk zijn voldaan gedurende minstens vier opeenvolgende recente jaren.

In formulevorm uitgedrukt is de tweede voorwaarde:

$$\left| \frac{kost_{ROV,regio}}{budget_{ENDO,regio} + kost_{ROV,regio}} - \frac{\sum_{ALLE DNBS} kost_{ROV,DNB}}{\sum_{ALLE DNBS} (budget_{ENDO,DNB} + kost_{ROV,DNB})} \right| > 5\%$$

Met hierin:

$kost_{ROV,regio}$ de werkelijke exogene kost van de distributienetbeheerder m.b.t. dat ROV in een geografische zone binnen zijn netgebied in het beschouwde jaar

$budget_{ENDO,regio}$ het budget van de distributienetbeheerder voor endogene kosten volgens zijn tariefvoorstel voor dat jaar bedoeld voor die geografische zone¹⁶

¹⁶ Toewijzing aan de zone in overeenstemming met de regels hieromtrent in de tariefmethodologie (bijlage 3 in tariefmethodologie 2017-2020).

$kost_{ROV,DNB}$	de werkelijke exogene kost van de distributienetbeheerder m.b.t. dat ROV in het beschouwde jaar
$budget_{ENDO,DNB}$	het budget van de distributienetbeheerder voor endogene kosten volgens zijn tariefvoorstel voor dat jaar.

6.4. Uitgangspunten m.b.t. gebruik ROV in de tariefmethodologie

- De ROV's worden telkens voor de volgende reguleringsperiode vastgelegd.
  - De VREG kan, wanneer hij oordeelt dat er een gegronde aanleiding toe is, onderzoeken of een bestaand ROV nog aan de criteria voldoet.
  - De VREG kan, wanneer hij daar een gegronde reden toe ziet, beslissen om te onderzoeken of een door een belanghebbende nieuw voorgestelde factor of omstandigheid voldoet aan de criteria voor ROV, evenals of een reeds onderzocht verschil, dat vroeger geen ROV was, alsnog in aanmerking zou kunnen komen als ROV.
  - Wanneer een nieuw ROV wordt geïdentificeerd of wanneer wordt vastgesteld dat een bestaand ROV niet meer aan de criteria voldoet, kan naar aanleiding hiervan geen retroactieve wijziging worden aangebracht aan de bestaande tariefmethodologieën.
-